

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 48.) Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 30 November 1851. Pris för år: 4 R:dr B:co. (V ärgången)

Tjufkapellet.

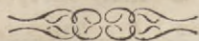
Tjufkapellet.

Detta kapell är beläget ej långt från Quito, nära intill den såkallade Jerusalemsravinen, i en sällsam och på rysliga minnen rik trakt. Vid hvarje steg i denna ryktbara Quebrada berättar vägvisaren någon dyster saga, lånad från den Indiska vidskepelsen, eller från brottmålsannalerna. De mest trovärdiga af dessa berättelser äro de, som erinra om de talrika stölder, hvilka blifvit begångne af Indianerna e-

mellan klipporna och i skogarna. Ryktet förmäler, att en rik och mycket egen man, af medlidande för dessa genom elände olyckligvordna Indianer, lät bygga tjufkapellet och der grunda själamessor för deras frälsning ur skärselden. Men denna uppgift rörande anledningen till det lilla, vackra bönkapellets namn är hvarken den besynnerligaste eller allmänaste. Enligt en ganska trovärdig berättelse rymde, för många år sedan, en munk, en vacker dag, ur ett rikt kloster i Quito, gaf sig ett an-

nat namn, och begaf sig förklädd ut i världen med en falsk titel och omätliga rikdomar; han omgaf sig med en utomordentlig lyx, slösade guld omkring sig, och öfverlomaade sig tygellöst åt sina passioners utsväfningar. Denna oordentliga lefnad förstörde innan kort hans helsa. På sotsängen kallade han till sig en prest, och bekände för honom, att han en gång i klostret hade fräustulit en madonnabild alla de dyrbara stenar, hvarmed den var beprydd, dervid han, tid efter annan, borttog

en och en i sender, samt ditsatte glasperlor i stället. Han bekände vidare, att han nedgrävt dessa utomordentligt dyrbara stenar under en klippa vid Jerusalems-ravinen. Efter denna bekännelse dog han. Man begaf sig till det af honom uppgifna stället, och fann der ett stort antal diamanter. Det var till minne och försoning af detta helgerån, som kapellet uppfördes.

En omvändelse i China.

Sista söndagen i Februari månad 1848 var missionären Pohlmann i Emoi (utsänd till China från Nordamerika) just i begrepp att begynna gudstjensten, då det tilldrog sig en ganska märkvärdig händelse.

En man, omkring 40 år gammal, framträdde till honom och sade: "min moder kommer!" Pohlmann vände sig om och såg en åldrig, välklädd kvinna, med ett ovanligen lifligt ansigte, och som kom i följe med en trettioårig man. Hon och hennes ledsagare, som hvardera buro ett knyte, gingo till Pohlmann, öppnade knytena och räckte honom hvad de innehöllo. Det var två afgudabilder, som i urminnes tider hade stått på deras husaltare framför det skrin, hvarest minnestaforna om deras förfäder bevarades. Nu skulle de icke mer stå der, och kvinnan framräckte tillika med afgudabilderna en sedel, hvarpå stod skrivit:

"Tschiang-Tschuang, Tschiang-Hong och deras moder Hongsi, hafva antagit Christi lära."

Med dessa människors omvändelse har det tillgått på ett verklig evangeliskt vis, och att de sålunda offentligen utlevererade sina afgudar, gjorde de icke för att väcka uppseende, utan derföre att de ansågo det vara deras pligt.

Denna familj var egentligen hemma från Tschang-Tschiu, men då kriget emellan England och China var slut, flyttade de till Emoi, och bodde nu inom denna stads murar; de tillhörde medelståndet och hade sin goda utkomst. För omkring två år sedan hörde den yngsta sonen evangelium predikas och fick deraf ett intryck i sitt hjerta. Han besökte ordentligt den christna gudstjensten, och snart derpå kände han behof af att tala med sin broder derom, samt leda honom till sanningen. Äfven brodern gick då för att höra ordet. För omkring 1½ år sedan såg Pohlmann den äldre brodern första gången vid gudstjen-

sten och fann honom vara en förståndig, tänkande och redlig forskare. Han ville hafva grund för allting, han antog intet utan bevis, samt gjorde frågor och invändningar, och alltid var han färdig att inlåta sig i samtal och höra på hvad som sades. Än besökte han oafbrutet alla gudstjenster, än uteblef han från dessa en längre tid. Emellertid vände han sig till sin 63-åriga moder, likasom brodern hade vändt sig till honom. Modern blef uppmärksam på hans tal och önskade höra mera. Hennes boningshus lög ett stycke från kyrkan och det kostade henne icke ringa möda att vandra dit på sina små inklämda stumpfötter, ty hennes fötter voro, likasom de andra chinesiska kvinnornas, allt ifrån barndomen inklämda i tränga skor, så att de blefvo onaturligt små, hvarigenom gången mycket besvärades. Men hon öfvervann besvärligheterna och kom i den fruntimmer bestämda församlingen. Då hon hade varit der några gånger, blef afguderiets dårskap henne uppenbar och husgudarne blefvo henne ganska likgilliga.

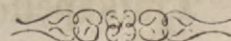
De tre släktlingarne voro alltså enige; men missionären visste blott af de begge karlarne, som fritt förklarade att de hade afsagt sin afgudadyrkan. Modern kunde deremot icke alltid vara närvarande; hon blef derföre nästan glömd af missionärerna, och de kunde således icke fatta hvad hon ville, då hon ofvannämnde dag inträdde i kyrkan.

Denne dag var också för chinesarne en festdag, som kallas Sangsin och är den 20:de i deras 12:te månad. Sangsin betyder på svenska "Gudarnes bortsändning" och firas årligen vid slutet af deras år. Chineserna begå då allahanda hokus-pokus med deras afgudar, och mena att dessa i 10 dagar verklig är borta från deras platser och hålla möte inför öfvergudens domstol. Att afgudabilderna i dessa dagar likväl stå på deras vanliga ställen, ehuru de sägas vara borta, hindrar icke chineserna i deras inbillning. Denne sangsindag hade den gamla hustrun valt för att taga det afgörande steget. Nu skulle afgudarne erfara af henne, hvad det hade att betyda, när man verklig på allvar bortsände dem. Modern och sönerne togo afgudabilderna, lade förfäders minnestaffor vid sidan af dem och uppbrände offentligen hela högen. Vänner och grannar inlade ett godt ord för de offer, som elden skulle förtära, men det var icke någon flyktig tanke, som hos detta folk frambragt ett sådant beslut; de hade väl öfverlagt detta steg, derföre hjälpte inga förböner. Afgudabilderna blefvo uppbrände framför

allas ögon, utom tvenne, som voro konstigt och skönt arbetade.

Då missionärerna hörde detta, ville de i början icke tro det. Att bilderna blifvit brända, det kunde de finna rimligt, men att förfäders minnestaffor gått samma väg, det föreföll dem alldeles orimligt. Att man hade nedgrävt eller bisatt dem i något tempel, det ville de antaga, men att man uppbränt dem, det förekom dem vara utom all chinesisk möjlighet, emedan minnestafforna äro chinesarnes största helgedom. De omvända chinesiske christne hos missionärerna skakade äfven misstroget sine hufvuden. Emellertid efterfrågades förhållandet, och det befanns då, att berättelsen var alldeles sann. Då bad missionären Pohlmann, att man måtte förära honom de två afgudabilder, som voro åter, på det han kunde sända dem till missionsällskapet i Amerika. Det blef honom straxt beviljadt, men att familjen offentligen skulle lemna dem åt honom, det hade han icke väntat. Likväl var det honom efteråt ganska kärt, ty det var för alla bekant, att denna familj för framtiden hade afsagt sin afgudadyrkan och förstört hvarje gemenskap mellan sig och hedendomen.

Det är denna familjs bestämda föresats att vara christne, och den gamla modern är nästan den ifrigaste. Hon har satt sig öfver en mäktig fördom hos chineserna. Dessa anse det nemligen oanständigt att en kvinna infianer sig der, hvarest män äro församlade; men icke dess mindre kommer hon regelmässigt till den offentliga gudstjensten. En gång satt hon vid bibelläsning i en uppmärksam ställning, och missionären trodde att hon ville säga något, hvartill han då uppmanade henne; men hon svarade: "Jag har intet att säga, jag vill blott höra." Efter familjens önskan är i deras hus föranstaltad en veckoförsamling, till hvilken grannarne kunna komma, både män och kvinnor. Redan vid den första församlingen bragte en grannkvinna sin sista afgudabild dit, för att blifva af med den. De öfriga hade hon uppbränt.

En vandring genom Madras.

(Forts. fr. N:o 47.)

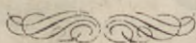
Denna byggnad är ett ishús och tjänar till förvaringsrum för den is, som hitheutas från Amerika. Den skäres i stora kubi-kablock, transporteras på kanaler och jern-

vägar från nordamerikas stora insjöar till dess hamnar, hvarest den inskeppas, tjenande som barlast. På detta sätt finns det is uti Indien till en sådan mängd att den kostar der mindre än i London.

Den hvita befolkningen bor på en stor mängd landställen, som ligga omkringade af deras trädgårdar, norr, söder och vester från staden och fästningen samt sträcka sig intill 2 å 3 mi's afstånd härifrån. Goda landsvägar genomskära denna nejd i alla riktningar, och hvarpå eleganta ekipager rulla i flygande fart, om morgonen med embetsmän och köpmän, som ila till staden i deras förrättningar, om middagen med damer och fashionabla herrar, som intet hafva att uträtta, ty detta är tiden att göra morgonvisiter; om eftermiddagen åter med promenerande, som hemta frisk luft ned vid stranden, hvarest de på fästningens glacis köra upp och ned eller hålla stilla för att höra på musik, som utföres af garnisonens eller guvernörens musikanter. Denna promenad vid den öppna stranden, med utsigt öfver reddan och dess många skepp, dess sköna palatser och dess löfträn, genomsusas af den blida aftonluften, som kommer förfriskande och upplifvande från sjön i sällskap med de svåra bränningar, som alltid och oupphörligt vältra sig mot stranden och hvilka med ett djupt dån, liknande ett oalbrutet kanonunder, underbart kontrastera mot de på samma gång hörda melodier af Bellinis och Donizettis kompositioner. Allt detta var för mig en högst behaglig njutning, hvilken jag insåg, att landets innevånare mäs'e gripa med begärlighet, såsom en välkommen omvexling i deras enformiga lif och efter dagens besvärigheter. Denna njutning är tyvärr kort. Mörkret infaller straxt efter solens nedgång, och ett ögonblick derefter kan man från reddan se otaliga, små rörliga ljus lysa omkring på stranden. Det är vagnslykto, hvilka tändas i skymningen likasom på skeppen, som fara genom kanalen, för att dessa må undvika påsegling; men kort efter spelar musiken sitt slutnummer, och med den sista tonen försvinna alla vagnar och vagnslykto. De promenerande ila hem till sitt, ty de frukta för den osunda nattluften.

Den starka hettan är ett nästan öfvervinnerligt hinder för såväl andliga som kroppsliga förrättningar. Från kl. 8 om morgonen till kl. 5 eftermiddagen står solen som en glödande drake utanför hvarje dörr, och förbjuder utgången för den, som icke är tvungen af en nödvändig pligt. Det stänges till öfverallt, rullgardiner, jalousier och dörrar tillslutas för att afhålla

solens strålar. Följden häraf är den, att mera än skymning herrskar öfverallt, och verksamhet med penna eller bok, söm eller musik blifver härigenom besvärlig; den blir dubbelt tryckande, om man, som ofta är fallet, vid sitt skrifbord om dagen, måste sitta innanför en muskit-gardin, för att värja sig mot insekternas styng. Men värmen tränger likväl in och lägger sig tung som bly på själ och tankar; boken nedsjunker ovilkorligt i knät och derifrån ner på golvet, hvarest den blir liggande — ty man orkar icke böja sig för att upptaga den — dock derfore får man snart råd, ty öfverallt i de närliggande gallerierna och verandans finnes alltid tjenstfärdiga väsenden som vakta på ens minsta rörelser. Man behöfver knappt tala — på sin höjd ett "Quai hai!" för att gifva sin önskan tillkänna; straxt står en tjenande person vid ens sida; man vet icke hvarifrån han kommer; hans nakna fötter, på det med mattor belagda golvet, göra hans steg ljudlösa. Här man satt sig vid ett bord eller ett fönster, eller om man lagt sig på en soffa eller säng, straxt ser man en stor solfjäder sättas i rörelse och frambringa en högst behaglig, jag vore frestad att kalla den en magnetiskt bedöfvande svalka i rummet. Solfjäder-menniskan är en af de många betjenter, som lefva i gångarna utanför rummen och har snart gissat ens tankar samt tagit fatt på snöret som hänger utanför fönstret, för att sätta sitt instrument i rörelse. Detta är bra så länge man intet har att uträtta, men vill man skriva, så viftar papperet undan pennan, och läser man, så vändas bladen i förtid, så att man förtretad tillsluter och bortlägger boken. På detta vis framsläpas den längsta delen af dagen. Emellertid har man omvexling äfven häri, genom de för ost-indianerne högst viktiga frukostmåltiderna. Straxt om morgonen dricker man en kopp kaffe. Att man i ett sådant klimat står tidigt, mycket tidigt upp, är naturligt. Morgonen är den könaste delen af en ostindisk dag; då ligger nattens dagg eller regndroppar förfriskande på gräs och löf, i en lätt morgondrägt ilar man ut i det fria; vagnar och hästar stå för dörren. (Forts.)

Gustaf den tredje och hans hof.

Historiska Skizzer.

(Forts. fr. N:o 47.)

Ett stort antal finska fartyg bestämdes till transport. Denna flotta, af omkring

trettio galerer, gick till segels den 24:de Juni, och anlände lyckligen till Finland, dit konungen redan ankommit på en liten jakt.

Hela finska arméen var redan på gränsen, och då ett litet detachment ryska jägare syntes för att anfälla en svensk postering på en bro, blefvo några skott vexlade, hvilket konungen af Sverige ej underlät att taga som en signal till kriget: han lät först gripa trenne ryska fregatter, hvilka kryssade i Sveaborgs farvatten, under förevändning att öfva petersburgska sjökadetterna.

Sjöbataljen vid Hogland följde kort derefter. Operationerna till lands hade äfven begynt med så mycken framgång, att man öppnat vägen ända till Fredrikshamn.

Emot denna ganska starkt befästade plats kunde man ej företaga en ordentlig belägring, innan det grofva artilleriet, hvars framskaffande skedde till lands, samt i motsats till konungens ifver mycket för långsamt, anlände. Det beslöts då att man skulle försöka att eröfra den genom öfverraskning, att anfallet skulle ske nattetid, samt ifrån tvenne motsatta sidor. Till följe deraf embarkerade ett detachment under generalen, baron Siegeroths befäl, på galerna, med fjortons dagars proviant, som ansågs så mycket mera tillräcklig, som man ej beräknat mer än tre eller fyra dagar för öfverfarten. Chefen hade ordres att begynna anfallet, så snart trupperna debarkerat, och det första kanonskottet från hans sida skulle blifva signalen till det föreslagna anfallet å fästningens andra sida. Olyckligtvis anlände ej transporten, som blifvit uppehållen genom motvind, förr än på tionde dagen, men i andra hänseenden blefvo ordena punktligt verkställda. Sedan generalen landsatt trupperna med mycken svårighet, i brist af båtar och plankor, samt tillbakakastat fienden, som ville hindra landstigningen, tog han sina dispositioner till anfallet, som ej dröjde att börjas, och fullföljdes med mycken kraft, till dess man erhöi konungens ordres att öfvergifva företaget. Sammansvärjningen i svenska arméen var redan kungjord på andra sidan Fredrikshamn.

Så snart kanonaden förkennade galernas ankomst, gaf konungen ordres att marschera emot fästningen; men några af de högre officerarne, i spetsen för hvilka öfverste Hästesko var, gjorde åtskilliga invändningar. De föreställde konungen svårigheten att nalkas fästningen på den sidan hvarest de befunno sig; att det endast funnos tvenne vägar, den ena genom det pass,

Industriutställningen i London.

87. Amazon-grupp af professor Kiss.

88. Drottning Victoria, af greve d'Orsay.

hvaratur baron Wrede så illa dragit sig, och den andra genom ett nästan otillgängligt trask; deras pligt och deras tillgifvenhet för konungen kunde ej tillåta dem att samtycka det han blottstälde sin person för en så stor fara, och de förmodade att konungen äfven satte mera värde på sine undersåtars lif, än att vilja utan ändamål uppoffra dem. Men sedan konungen låtit dem förstå att han ej ansåg dessa svårigheter så oöfvervinneliga som de sade, och att han äskade lydnad, aftogo de sammansvurne masken, och förklarade öppet att de ej kunde deltaga i ett emot lagarne så stridande steg, som ett anfallskrig utan nationens samtycke; att de voro färdige att utgjuta sin sista blodsdroppe för fäderneslandets försvar då det blef anfallet, men att de på samma gång beslutat att på intet vis låna sin hand till ett orättvist krig, dymedelt att sålunda anfalla en granne utan orsak; allt hvad de ville göra var att försvara gränsorna emot fiendtliga infall. Konungen, fast i sitt beslut att följa sin plan, vände sig sjelf till soldaterna; men sedan Åbo läns regemente, anfördt af herr Hästesko, gifvit exempel, lade en stor del af arméen ned vapen, och vägrade att framtränga längre i fiendens land. Konungen, seende sig således nödsakad att afstå från företaget, sände öfverste-löjtnanten Rosenstein med ordres till general Siegeroth att åter inskeppa trupperna, samt att återvända till Lovisa med så mycket större skyndsamhet, som det endast för några dagar återstod proviant för dem.

Kuriren afgick till häst genom träsket, hvaraf bevisas att denna väg ej var omöjlig. De belägrande påstodo äfven att de varit ganska nära att eröfra fästningen, då de erhöilo ordres att draga sig tillbaka. Detta må vara möjligt, men synes ej troligt. Hvarföre skulle väl ryssarne sätta förstaden i brand, om de icke beslutat att längre göra motstånd? Hade anfallet skett från båda sidor, sasom konungen ämnat, så hade framgången varit mindre svår. Man måste medgifva, att ryska fästningarne befunno sig i ett uselt tillstånd, så att om svenska arméen varit bättre försedd med proviant och ammunition, samt om den allmänt gjordt sin skyldighet, hade sjelfva hjertat af ryska kejsaredömet kunnat blifva blottställt. Men någras oerfarenhet och andras ovilja, hade bragt så mycken förvirring och försammelse uti åtgärderna, att allt, hvaraf man var i behof för att drifva kriget med kraft, anlände för sent, eller ock alldeles intet,

Det är bekräftadt att det aristokratiska partiets chefer velat begagna sig af detta tillfälle för att återställa den gamla regeringsformen i Sverige, under ryska kejsarinnans borgen, och att de med heunde derom öppnat några underhandlingar. Några andra, som ej voro med i hemligheten, förfördes af hoppet att snart återse sina hem. Officerarne vid desse nationaltrupper, som i stället för kontant aflöning hade en liten jordegendom, föredrogo den husliga lyckan framför krigareäran. De blefvo derigenom lätt öfvertalade att förena sig med dem, hvilka förklarade sig emot kriget, och konungen såg sig tvungen att indraga alla sina förposter, och ställa dem inom gränsorna. Öfverste Hastfer upphäufde belägringen af Nyslott, redan underkufvad genom hunger, det enda medlet att eröfra denna fästning; med ett ord, alla fördelar som erhjödos svenskarne i början af kriget, gingo förlorade.

Några högre officerare, missnöjde med kriget, men ej benägne att deltaga i sådana mått och steg som kunde blifva olyckliga för fäderneslandet, begärde sina afsked, emedan de vid ankomsten till Finland drogo misstankar om hvad som förchades. Deras exempel följdes af flere subalterner, hvilka föredrogo hembygdens gröda framför den rikaste skord af lagrar. Desse herrar, som sjöledes transporterades till Stockholm, emottogos ej der med något bifall. De hörde sig beskyllas för feghet eller förräderi. De blefvo utvislade på alla allmänna ställen, omringade och utpekade såsom ryska pensionärer, och om någon vågade taga dem i försvar, blef han ansedd som deras medbrottsling. Baron Carl de Geer, en bland de rikaste er-skilta i landet, blef offentligen skymfad för det han ville rättfärdiga dem, och hade kanske fått erfara farliga verkningar af folkets förbittring, om han ej snart lemnat hufvudstaden. Harmen gick så långt, att ingen officer vågade visa sig i uniform eller med kokard, af fruktan att pöbeln skulle göra honom något ondt.

Sådant var sakernas tillstånd i hufvudstaden, när konungen, underrättad om danskarnes inbrott i rikets vestra provinser, återkom från Finland. Som konungen hade tryggat sig vid danska hofvets vänskapsförsäkningar, var denna sida helt och hållet utan försvar. Hans första omsorg var att sända garderne och Jemtlands regemente till garnisonens förstärkning i Göteborg. Denna stad, högst vigtig genom

sitt läge och sin rikedom, blef det ännu mera genom det rykte som var gängse att ryska hofvet hade lofvat att ansvara danskarne för besittningen af staden Göteborg och Bohuslän, så snart de gjort sig till herrar deraf.

Emedan hufvudstaden sålunda var beröfvad sin garnison, föreslog konungen borgerskapet att sjelf utgöra vakterne; det samtyckte dertill gerna, och sedan till en början ett antal af två tusende inskrifvits i rullorne, låto de snart göra sig uniformer, samt lärde sig exercisen likasom de stående trupperna. Konungen tillbragte någon tid på lustslottet Haga, och visade sig sällan i staden, emedan rådet ständigt sökte förmå honom att sammankalla ständerna, hvilket han ej fann tjenligt att göra i ett ögonblick, då riket var hotadt af främmande trupper, samt en stor del af svenska arméen deltog i fiendens intresse. De sammansvurne i Finland voro äfven i förbindelse med ett hemligt parti i hufvudstaden och i provinserna, och man misstänkte dem för en stämpling, att tvinga konungen att antaga freden på de vilkor som de redan hade uppgjort med ryska ministären. Men hvilka än deras afsigter voro, förekom konungen dem genom sin hastiga afresa till Dalarne, hvarest han blef emottagen med den största glädje. Denna provinsens tappre innevånare erhjodo honom en vakt af tre tusende man utvaldt manskap, och förbundo sig att fördubbla detta antal i händelse det behöfdes. Konungen svarade att han hoppades icke hafva behof af vakt midt ibland sina undersåtare, men att han emottog tillbudet med erkänsla, om de ville följa honom för att försvara sitt land. Förslaget blef bifallet och exemplet följdes af nästgränsande provinser. Inom kort tid hade konungen under sitt befäl en tillräcklig armé af frivillige, för att hindra fienden att vidare framtränga i riket.

Ifrån Dalarne reste konungen till Wermaland, hvarest han bekom underrättelse om slaget vid Qvistrum. Öfverste Tranfelt med sjuhundra man af Westergöthlands regemente och något artilleri, hade anfällt danska arméen, men omringad och öfvermannad af mängden, gjordes han med sin trupp till fånge. Ingenting syntes naturligare; emellertid blef det sedermera besvisadt, att om öfversten hade följt den genom general Hjertas ordres föreskrifne planen, och beredt sig till ett allvarsamt försvar, hade han kunnat förhindra dan-

skarne att gå öfver strömmen vid Qvistrum, och dymedelst bragt dem till det yttersta genom brist på lifsmedel i ett land, som redan förut var uttömdt genom sin beskattning. Men han hade spiset middag med danska prinsarne samma dag, och kapitulationen var reglerad före bataljen. Danskarne framträngde långs åt kusten emot Götheborg, hvilken stad pri sen af Hessen trodde sig så mycket lättare kunna taga i besittning, som han, under en vänskaplig visit i Sverige några månader förut, noga hade undersökt lokalen. Han hade observerat att fästningsverken voro i ett ganska slätt tillstånd, och tycktes vara säkra, att man ingenting gjort för deras upphjelpande.

General Duritz, stadens kommandant, lät, på underrättelsen om fiendens annalkande, innevärnarne förstå, att de hade valet af, att antingen gifva sig vid första uppfördran, eller att se sin stad bränd och plundrad, om den toges med storm. Det är lätt att inse hvad beslut man tagit i händelse konungen ej personligen ankommit, efter att hafva tagit vägen från Carlstad till Götheborg, nästan ensam till häst och ej utan stor fara att blifva tagen af fienden.

Hans förklädnad, för att ej förrådas, var likväl sådan, att vakten, vid hans ankomst till Götheborg om aftonen sedan portarne voro slutne, icke ville tro att det var konungen som talade, och det var ej utan mycken svårighet som han blef insläppt i staden.

Som han hade stort behof af hvilat efter en så sträng strapasche, gick han direkte till kommandantens hus, i afsigt att så snart som möjligt komma till sängs, för att så mycket tidigare uppstiga följande morgonen; men den försigtige generalen hade redan med all sorgfällighet satt sina möbler i säkerhet, så att det ej fanns en säng i huset, icke en gång en stol eller en ljustake. Konungen nödgades hyra allt detta af en engelsk köpman i grannskapet, och lade sig sent.

Följande dagen lät konungen sammankalla magistraten samt de förnämste i staden, och begärde, i ett kraftigt tal, deras bistånd att försvara staden, hvilken han ansåg vara en bland de skönaste diamanterna i sin krona. De lofvade göra allt hvad som stod i deras förmåga. Konungen egde alienast att anordna om medlen till fästningsverkens iståndsättande, och att leda deras nit för det allmänna bästa. De lemnade sina vagushästar till framforsling af

bjelkar och plankor, och anskaffade ett stort antal manskap till arbetet på batterierna, hvilka ej voro i stånd att bära en kanon; men inom få dagar var allt iståndsatt och i den bästa ordning.

Kommandanten knäföll för konungen och besvor honom att lemna ett ställe som var så litet tjenligt att göra ett långvarigt motstånd. Fienden, sade han, nalkas med stora steg, och samma dag skulle han uppfordra staden. I händelse af afslag, skulle anfall följa straxt derpå, och konungens person befinna sig blöttställd. Konungen tackade honom för sitt nit, men sade honom tillika, att emedan han gifvit tillräckliga bevis på att en belägrad orts försvar icke var det han bäst förstod, skulle han ej upptaga illa att konungen befriade honom ifrån kommandantskapet vid detta tillfälle, och i hans ställe förordnade grefve Johan Sparre, hvilken ej fann så mycken betänklighet vid detta företagande.

Staden blef uppfordrad samma dag. Härolden blef ganska förvånad att se sig införd hos konungen, och kunde då ej vänta annat svar än det han fick, nemligen att man hade beslutat att göra ett kraftfullt försvar.

Men det var konungens diplomatiske skicklighet som afböjde all blodsutgjutelse. Han förmådde engelska ministern Elliot att hota danskarne med en bombardering af Köpenhamn, så framt de icke skyndsamt aftogade. Denna hotelse hade åsyftad verkan och danskarne drogo sig tillbaka.

Arméen, overksam genom brist på subordination, framställde ett tillräckligt bevis, att monarken behöfde större magt, och endast rikets öfverhängande fara kunde öfvertyga ständerna om denna sanning. De insågo att det rätta var att konungen uppdrogs rättigheten att förklara krig och sluta fred, och att förordna om alla tjänster inom arméen. Till belöning dertill, ökades nationens rättigheter med flere privilegier, hvilka förut uteslutande tillhört adeln, men som nu blefvo utsträckt till alla rikets inbyggare.

Den belägenhet, i hvilken riket var bragt genom upproret i arméen, var visserligen en ganska stor olycka, och det är förvånande att adeln kunde lägga de straffbara officerarnes sak på sinnet till den grad att blifva förtretad öfver att se deras uppförande tadtadt uti några ströskrifter, tryckta i Götheborg under konungens vistande dertill, och att ovilkorligen vilja det författarne upptäcktes och straffades. Sådana

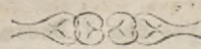
voro öfverläggningarne som sysselsatte denna aktningvärda corps, under det att soldaterna onkommo af elände i Finland, och landet var hotadt af fiendtliga anfall från alla sidor.

Konungen, som insåg nödvändigheten af att utföra ett stort statsgrepp, äfvensom behofvet af någon skuggbild för att hålla de oroliga hufvudena i tygeln, inkallade en trupp af sina trogna dalkarlar, och förlade dem nära Drottningholm, två mil från hufvudstaden. När ryktet utkom att baron Armsfelt skulle resa för att samla dem, frågade en af de förnämsta personerna vid riksdagen honom om det var sannt, och ville gifva honom en väns råd, att icke blanda sig i en så farlig sak. "Eders excellens ser då en stor fara för mig," inföll baronen. "Visserligen," svarade den andre, "sakerna kunna ju taga en sådan vändning..." "Näväl" sade baronen, "vänd dem så mycket ni kan; jag reser denna natt efter supéen." Han höll ord, och dröjde ej länge innan han återkom med sin trupp.

Under tiden hade konungen gjort adeln åtskilliga propositioner af yttersta vigt; han hade som vanligt vänt sig till landtmarskalken, grefve Charles Emil Lewenhaupt; men denne herre, mera aktningvärd för sin ålder än för sina talanger som talare, blef så illa emottagen af några ibland dem, att han såg sig nödsakad att bedja konungen förskona honom ifrån att vidare göra dem någon proposition.

Konungen ansåg sig då nog stark för att straffa deras djerfhet; sedan han låtit sammankalla alla medlemmarne af riksdagen på rikssalen, tackade han offentligen de trenne ständerna för den uppmärksamhet, hvarmed de emottagit hans propositioner, samt för deras nit att med honom bidraga till statens hjälp. Hvad adeln beträffade, förebrädde han den i allmänhet dess långsamhet i öfverläggningar som ej tälde uppskof; men vändande sig isynnerhet till grefve Fersen och baron de Geer, förebrädde han dem i ganska stränga uttryck deras uppförande emot grefve Lewenhaupt, sägande: "att fela i aktning emot landtmarskalken, det är att fela emot konungens majestät, hvilket marskalken representerar inom deras sammankomster."

(Forts.)

Hymn för alla nationer, 1851.

Orden af J. W. Tupper.

Musiken af S. Sebastian Wesley

Denna hymn utdelades och afsjöngs vid Industri-Expositionens öppnande.
Den var öfversatt på 30 särskildta språk.

1. Glo-rious God! on Thee we call, Fa-ther, Friend, and Judge of all. Ho-ly Sa-voir,
1. Gott der Herr-lich = fet! zu dir, Va-ter, Rich = ter, He = hen wir; Him-melsfö = nig,

1. Heavenly King, Ho-mage to Thy Throne we bring. 2. In the won-ders all a-round, E-ver is Thy
1. nu = ser Heil, Ruhm, Preis, Eh = re fet dein Theil! 2. In den Wun-derm der Na = tur sehn wir bei = nes

2. Spi-rit fount: And of each good thing we see, All the good is born of Thee. All the good is born of Thee.
2. Sei = stes Spur. Al = les Gu = te, was uns frommt, Gott, von dir, dem Gu = ten kommt, Gott, von dir, dem Gu = ten kommt.

3. Thine the beauteous skill that lurks
Everywhere in Nature's works —
Thine is Art, with all its worth,
Thine each masterpiece on earth!

3. Deine Kunst und Schöne stellt
Sich uns dar in aller Welt;
Dein ist alle Kunst der Erd',
Die als Meister dich verklärt.

5. Lo, our God! Thy Children here
From all realms are gathered near,
Wisely gathered, gathering still, —
For "peace on earth, tow'rd's men
goodwill!"

5. Vater, seh' die Söhne hier
Aller Lande sehn vor dir;
Groß und größer wächst die Zahl —
Fried' und Lieb' verein' sie all!

4. Yea, — and, foremost in The van,
Springs from Thee the Mind of Man;
On its light, for this is Thine,
Shed abroad the love divine!

4. Ja — von dir zu allermeist
Kommt des Menschen hoher Geist,
Geuß auf dies Licht, dein zumal,
Deiner Liebe Himmelsstrahl!

6. May we, with fraternal mind,
Bless our Brothers of mankind!
May we, through redeeming love,
Be the blest of God above!

6. Bruderliebe werde kund,
Segnend unsern Bruderbund;
Laß uns Gott durch deinen Sohn
Erben dort der Liebe Lohn.

M. F. Tupper.

A. Winger.

Vi bifoga nedanstående öfversättning ur Gottlands Läns Tidning.

Gud, vår Gud i himmelen,
FADER var Du, är Du änn',
DU, som Lif och frälsning ger;
För Din thron vi falla ner.

Öfverallt i Dina spår
Ljus och lif och glädje går!
Och allt godt, som röjer sig,
GUD! vi se det — är af DIG.

Din är skönheten, som varm
Andas vid Naturens barm;
Konsten Din — ty DU det är,
SKAPARE, som bäst oss lär.

Och gudomligt Snillet var,
Som, vid Skaparns hjerta kvar,
Änn' ett evigt FADERS-ord,
Lyser himlar — lyser jord.

HERRE! inför Dig vi här,
Samtats alle — fjerran — när:
Samtats stilla, men med id
För Ditt lof — och släktens frid.

Och i kärlek alltid så
Må hvarann' vi möta så!
Må ett heligt brödraband
Gladt omhåga alla land!

L.